

om der ikke er et eneste trykt Ord, som kunde nedfætte dem i deres Medborgeres Agtelse, et eneste trykt Ord, som kunde forstyrre hvad de kalde den huuslige Fred. Jeg stöder en saadan Omhu fra Statens Side for at værne om private Borgeres Navn og Ære saa aldeles overflødig, at, dersom det skulde være nødvendigt, som her er fremsat, da var alle Statens Borgeres Agtelse som de umyndige Børns, der kun kunde beskyttes ved Statens Opagt og dens specielle Omhu ved en Presselovgivning af denne Art. Dertil kommer, at det er ikke alene en Omhu, som vises for de Private, der jo i Almindelighed, naar de ikke selv finde Forsølgelsen mod Pressens Angreb Umagen værd, er Staten ligegyldig, men saa kan der ved samme Statens Omhu findes private Personer, som ellers ikke ere det, men, som under samme Navn kunde paa samme. Bei søge at faae fat paa ethvert Ord som i mindste Maade kunde have Hensyn til deres borgerlige Agtelse, og kunde forstyrre den huuslige Fred hos dem; thi enhver offentlig Autoritet i Staten, enhver Embedsmand i Staten er ogsaa Privatmand i Staten, og kan som saadan altsaa paa denne Maade føre Proces mod Skribenterne, naar de føle sig berørte i Trykken, og hvoraf Udsaldet, om det ikke kan blive betydeligt, dog altid kunde blive af den Slags, at det kunde fortrædige Skribenterne, saa at de tilfældigt vogte sig for, aldeles ikke at omtale Medborgerne eller Autoriteterne, der ogsaa ere Medborgere i den Stat, hvori de befinde sig. For nu at den Misbrug af Søgemaal imod trykt Skrift ikke skal gøres formedelst en saadan Henvisning til Lovgivningen, saa kan jeg ikke finde andet, end at jeg maa stemme imod disse Paragrapher. Hvad Spørgsmaalet angaaer om Religions-samsfundet, da er det allerede bemærket, at enhver Religion kan forsvare sig selv mod al Spot uden Tryffelovgivningens Beskyttelse, saa at det kan frit overlades til enhver Religionsbeholdelses egne Forsvarere enten at tie til Sligt eller at forsvare sig derimod. Det Mærkeligste er endnu, at Fængsling fra 3 Maanedes til et Aar er fastsat her som Bærn om privat Mands borgerlige Agtelse; naar man vil sammenligne det med Straffebestemmelserne

af samme Art i Frd. af 1799, saa finder man heri en uhyre Forskjel. Jeg kan derfor ikke andet end være enig med den næstforegaaende Taler, som vilde anbefale Optagelsen af den nævnte Forordnings Bestemmelser om private Krænkelser, thi de ere unægtelig mere bestemte og af en ganske anden Art, end disse spævendende og ubestemte Bestemmelser, hvorved der kan blive Proces om de ubetydeligste Ting og Sigtelser, og hvorved Udbyttet af dem ialtsald kun kan blive det, at Skribenterne og Udgiverne chicaneres og at Trykkesfriheden indskrænkes.

Minister Clausen: Jeg skal kun tillade mig to Bemærkninger med Hensyn til Forslagets § 8. Den ene vedrører den første Deel af denne Paragraph, og vil gaae i en noget anden Retning end den, der er angivet af de ærede Talere, som hidtil have havt Ordet. Naar der er enkelte personlige Stillinger eller enkelte offentlige Forhold, med Hensyn til hvilke Uttringsfriheden bliver indskrænket inden særegne Grændser, da skeer det, fordi det erkjendes, at det ligger i høiere Hensyn, at saadanne Personligheder og saadanne Forhold haandhæves som Gjenstande for udbortes Agtelse og Ærbødighed, og at de altsaa betrygges imod en saadan Dmtale, som gaaer ud paa at nedbryde deres Anseelse i det almindelige Dømmeme. Ligefom det nu derfor paa den ene Side vil være nødvendigt, at en saadan Indskrænkning ikke gaaer videre end Hensynet fordrer, saaledes er det paa den anden Side en Selvefølge, at Indskrænkningen maa gaae saavidt at Hensigten derved nogenlunde kan opnaaes. Saaledes forholder det sig ogsaa med de Bestemmelser, som ere givne i §§ 6 og 7, naar der tales om at tillægge Kongen uretfærdige eller skammelige Handlinger, naar der tales om at tillade sig forhaanende Domme eller Uttringer om Kongen. Sammenholder jeg nu hermed det Bærn, som i § 8 er draget om det Hellige, omkring de i Riget anerkjendte Religions-samsfund, saa kan jeg ikke nægte, at dette Bærn forekommer mig saa svagt, saa ufuldstændigt, at det er et stort Spørgsmaal, om ikke et saadant Bærn snarere maatte være borte, fordi det svage Bærn, som bekendt, netop ofte kun tjener til at fremkalde Angreb.